

Lejrlivet i Ræhr

En liden påskehilsen til bladene i Thisted fra sandflugtlejren i Ræhr-bakker.

Hr. redaktør! De bedes venligst optage følgende i Deres ærede blad:

Nu har vi altså boet ca. to måneder i evakueringslejr i Ræhr. Vi har taget over hovedet, og det er vist også nogenlunde tæt, men det er jo heller ikke nogen stor tagflade, 4x8 meter i de største barakker. Vi har skam også fået elektrisk lys, selv om det varede længe, så nu kan vi atter høre de spændende nyheder i radioen.

Vi sparer en masse tændstikker til tællepråsen og petroleumslampen, og risikoen for at svide træhytten af er vel også mindre, skønt hvis der udbryder brand, tror jeg det ved nattetide og blæsevejr kan blive vanskeligt at redde alt levende, da alt træværk jo efterhånden bliver knastørt. Det er vist klogt at etablere fast brandvagt om natten. Om det er lejernes private opgave, kan jeg jo ikke sige.

Men vi har jo vandhaner, hele 8 stk. i den store lejr til godt 40 familier. Ja, det er et stort fremskridt. I lang tid havde vi kun een hane til os alle. Men da måtte det jo gå efter tur, og i den tid sparede man jo på vandet og sæbemærkerne, og ungerne blev jo ikke tyndslidt i huden af al den vask og renlighed. Men vi får nok vand indlagt, når først vi kommer over tørve-sæsonen og hvad ellers staten har travlt med.

Ja, nu er vi jo inde på hygiejnens område og hvad dertil hører. Vi havde elelrs et dejligt W.C., sådan et med spand, kasse og et fint ovalt hul, installeret ved siden af køkkenet, kun en bræddewæg imellem, det var så rart nemt, men kan De tænke Dem – det blev flyttet, da der var gået en 3 ugers tid. Det var vist amtslægen, der ikke syntes om det. Det blev endda tømt en gang om ugen, og folk får byttet spande, endda uden afskylning, så de forskellige dufte bliver da ellers pænt fordelt i lejrene. Ja, det var vel nok en skam. Nu er det anbragt i brændselsskuret og der er jo meget lidt plads i forvejen. Så har man travlt og skal først flytte nogle stakke tørv og et par cykler – så er man "skidt" stillet.

Vi får også lavet beskyttelsesrum, men håber jo ikke, der skal blive brug for dem. De er nu ellers anvendelige som kælder, det er jo det eneste sted i lejrene man kan opbevare madvarer og mælk i frisk tilstand ret længe ad gangen. Om det er mælken eller barakkerne, der er skyld deri, skal jeg lade være usagt, men fakta er nu, at den mælk, man køber den ene dag, er ubrugelig og må smides bort næste morgen.

Et vaskehus er nu under opførelse. Når det bliver færdigt en gang, så skal der rigtig holdes storvask i lejrene. Efter kontrakten, som man med protest måtte underskrive, må der ikke foregå vask i køkkenet, så der skal godt med tøj til at kunne skifte en gang imellem, men vi har jo lært at "vende særken" ligesom kællingen nytårsaften.

Det er blevet bevilget, efter ansøgning, at vi skal have de store barakker malet, og vi skal endda have fodlister o.l. som i et rigtigt hus. Ja, det er rart at få tjæreklatterne og cementsmudset dækket en smule. Flyvesandet hindres vel også en del i at komme gennem sprækkerne, men det var dog vist bedre også at dække sandet i lejren med

noget materiale, der kunne holde lidt på fyngningen. Men måske har "Mads" spået en våd sommer i år. Bare det slår til.

Det er jo ret ubehageligt for en mor om aftenen at vaske en 6-7 fremmede børn, inden hun kan kende sine egne poter. De ligner jo negerbørn alle sammen, når det er blæsevejr, og det er det jo ikke så sjældent på vor sandbakke her. Det er jo også ret ubehageligt for de herboende landmænd at have vore "barakunger", som de betegnes af enkelte børn i skolen, mere sandt end smukt, til at løbe på marken og i gårdene, men vi har jo desværre ikke fået anvist en plet græsmark, hvor de har ret til at lege, og landevejen med den stærke trafik er der vist mange forældre, der gruer for, at børnene bruger som legeplads. Mon der ikke kunne bevilges en lille plads til dem også her i nærheden, i en tid, hvor så meget jord tages til andet formål.

Ja, det er en lang historie, næsten lige så lang som vore kloakledninger, der heller ikke er i orden. Vi har jo ellers en ret pæn "trævask" i vore ellers udmærkede køkkener i de store barakker, sådan med et lille rundt hul til afløb i den ene ende, og vandet løber så smukt ned i det ildelugtende slamhul, der er under alle køkkener. Flere børn har været deri og voksne med, når mørket ruger. Det er ikke roser og violer, man dufter af, når man er uheldig at bade der, men det er da en forsmag på sommerens badeliv og glæder, og bliver det milde vejr ved, må vi alle nynne i kor: "Der er en duft a' jeg ved ikke hvad".

Men det kommer vel i orden en gang. Der arbejdes jo støt i lejrene. Vi har det jo meget godt, vi får lov at betale både kirke-, kommune- og statskat som andre rigtige mennesker og må vist også stemme ved de kommende valg. Barakkerne ligger jo så tæt op ad hinanden så vi kan næsten undvære aviserne. Vi kan jo høre, hvad der foregår rundt i hjemmene, selv om vi sidder pænt i vore beskedne stuer. Vi må sandelig sande her i landet. Væggene har øren, og vi har sand i dem.

Men det ikke var lettere for landposten og andre besøgende, om vi fik gadenavne. Der kunne jo let findes på skønne navne, der svarede til stedet, f.eks, Sandstræde, Slamhulsgyde og Tørvaskvej o.l.

Ja, nu skal jeg straks slutte, der er også kludder med fyldepenen, der er sand i røret. Jeg takker ærbødigt mange gange for forventet optagelse på andres og egne vegne.

Tømrer Marius Pedersen,
Kloakduftstrasse nr. 12,
Sandflugtlejren, Ræhr.

NB. Man ser i Ræhr det mærkelige forhold, at folk, der har haft eget hus, skal betale 20 kr. mere om måneden i husleje af barakkerne end folk, der har siddet til leje. Men man må vel tro, at det er en misforståelse fra ejernes side. Mon ikke?